

Τα άλση της Περσεφόνης 1997

Ένα πολυσέλιδο μυθιστόρημα της Ελένης Λαδιά πλουτίζει την πεζογραφία μας. Διαβάζοντας το βιβλίο αυτό η αίσθηση που έχει κάποιος είναι σαν να ξυπνά από ένα όνειρο. Ένα όνειρο με πρόσωπα που κινούνται άλλοτε μυστήρια και άλλοτε με το ρεαλισμό του καθημερινού ανθρώπου. Κάποια από αυτά έχουν φύγει από τη ζωή και άλλα ζουν και η δράση τους μας οδηγεί να αναγνωρίσουμε έννοιες και ιδέες που μόνο το δημιουργικό μυαλό της συγγραφέως μπορεί να φανταστεί και να τα καταγράψει.

Στα άλση της Περσεφόνης τέσσερα βασικά πρόσωπα είναι οι ήρωες των τεσσάρων ιστοριών του βιβλίου: ο πατέρας, ο σύζυγος, μετά τη διάλυση ενός γάμου υπάρχει ο ερωτικός σύντροφος και ο έρωτας ενός ηλικιωμένου άντρα για μία γυναίκα. Όμως αυτοί που ξεχωρίζουν είναι δύο: ο πατέρας και ο Παύλος. Είναι και οι δύο απόντες αλλά είναι πρόσωπα αυτόφωτα που τα χαρακτηρίζει μία ποιότητα και μία απλότητα. Τα δύο ερωτικά πρόσωπα ο Φίλιππος και ο Στέφανος μπορεί να φαίνεται πως έχουν ξεχωριστές ικανότητες όμως είναι πρόσωπα ετερόφωτα.

Διαβάζοντας αυτό το βιβλίο ο αναγνώστης αναγνωρίζει πως το κεντρικό θέμα είναι ο έρωτας. Μέσα από τον έρωτα των ζευγαριών τα πρόσωπα βιώνουν με διαφορετικό τρόπο τη σχέση τους. Έννοιες όπως η πνευματική ελευθερία, η αγάπη, ο πόθος, ο σαρκικός έρωτας, μπορεί να μην είναι ίδια, όμως υπάρχει μεταξύ τους κάτι κοινό. Όλα τα πρόσωπα ενώ πατούν στη γη, το βλέμμα τους είναι στραμμένο πάνω από την καθημερινότητα και εκεί στο χώρο της φαντασίας μπορούν να συμβαίνουν τα ανήκουστα και τα ανίερα. Ό,τι για τους πολλούς είναι απλά ισορροπημένο, στη σκέψη της συγγραφέως μέσα από το μύθο και τη διαφορετικότητα έχουν άλλη διάσταση.

Η σκηνή με το ξυπνητό όνειρο στο σπίτι του Παύλου, όπου η Δήμητρα βρίσκεται ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο, στην παρουσία και την απουσία, είναι ο φακός που φωτίζει πολλά θέματα του βιβλίου. Είναι πράγματα αληθινά που έχουν όμως ιδωθεί μέσα από τις αισθήσεις και το όνειρο. Είναι τα εσώψυχα, οι προβληματισμοί, που διανύουν μία ζωή που ξεκινά από την παιδική ηλικία και πορεύεται μέσα στο χρόνο με οδηγό τον ούριο άνεμο της έμπνευσης. Η αυτογνωσία, ο αποχωρισμός, τα αρχέτυπα, η θεολογική σκέψη γοητεύουν. Στην αρχή και το τέλος του βιβλίου υπάρχει μία δυναμική παρουσία ενός δέντρου που μαζί του η πρωταγωνίστρια έχει μία σχέση, ίσως έως και η πιο ουσιαστική με αυτό το σφιχταγκάλιασμα που στο τέλος ταυτίζονται και αποτελούν έναν δεντράνθρωπο.

«Φεύγω Μέλπω» λέει η μικρή Δήμητρα στο δέντρο της και το αγκαλιάζει. «ετοιμάζομαι για το πρώτο μου ταξίδι». Ο αποχωρισμός, ο κάθε μορφής αποχωρισμός στα κείμενα της Ελένης Λαδιά έχει το δικό του ειδικό βάρος. Ο αποχωρισμός του παιδιού και του δέντρου καταγράφει μία σχέση που κυριαρχεί το αίσθημα παρά η σκέψη και το ρήμα αισθάνομαι είναι κυρίαρχο στο βιβλίο αυτό.

Εμβόλιμα όπως και σε άλλα βιβλία της η Ελένης Λαδιά, εδώ έχουμε «τα ανίερα διηγήματα της Μαρίνας». Στα κείμενα αυτά υπάρχει ένας αλληγορικός λόγος όπου ο κάθε αναγνώστης μπορεί να κοιτάξει με τη δική του μάτια και να εισπράξει μέσα από την έμπνευση της τη γοητεία της σκέψης της. Το βιβλίο βέβαια είναι πολύ μεγάλο. Όμως όταν το διαβάζεις αισθάνεσαι ό, τι και για ένα ποίημα. Σε κάποια σημεία θέλεις να το αποκρυπτογραφήσεις, να μπεις στο βάθος του έτσι που ο αναγνώστης να εγγίζει τα όρια μιας δημιουργίας.

Στο βιβλίο αυτό υπάρχει αυτό που λέμε «ενεργειακή υπόσταση του λόγου». Οι βιωματικές εμπειρίες είναι απλώς το ερέθισμα που έδωσε το υλικό. Η γραφή όμως και το αποτέλεσμα δείχνουν τη μεγάλη ικανότητα να κάνει η συγγραφέας τα

συγκεκριμένα, τα κινητά και τα καθημερινά να παίρνουν Ηρακλείτεια κινητικότητα και να έχουν βάθος πυρηνικό.

Παναγιώτα Κατσίβα – Μαρκάκη
φιλόλογος